

ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Административен индекс	Дата
ВСС-13849	30-06-25

**ДО СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

**ДО БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ
ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ**

От Вергиния Евелинова Димитрова-
кандидат за заемане на длъжността „административен ръководител –
председател на Административен съд – София – област“

Относно: Отговори на въпроси, поставени от Български институт за правни инициативи

Уважаеми членове на съдийската колегия,

Уважаема госпожо Гяурова- Вегертседер,

Представям отговори на въпросите, поставени от Български институт за правни инициативи, както следва:

1. Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 г. относно промените в Конституцията на Република България, обн. в ДВ бр. 106 от 22.12.2023 г., и, ако да, - в каква посока?

Считам, че следва да говорим не за съдебна реформа, което е доста експлоатирано понятие в последните години и придобило негативна окраска в обществото, а за по-добра организация на работата в съдебната система. Решението на КС от 26.07.2024 г. относно промените в Конституцията на Република България, обн. в ДВ бр. 106 от 22.12.2023 г. дава ясен сигнал на законодателя, че съдебната реформа следва да бъде осъществявана след дълбок анализ на реалните проблеми. Трябва да бъдем особено внимателни при промяна на законодателството, за да не се стига до ситуация, когато вредите да са по-големи от ползите.

В тази връзка считам, че понятието съдебна реформа следва да бъде заменено с понятието повишаване ефективността на съдебната система. В сферата на административното правосъдие основен тласък за подобряване на

качеството и ефективността му би следвало да бъде надграждане на електронното правосъдие.

Европейската комисия дефинира разбирането си за „дигитализацията в правосъдието“, като сочи, че дигитализацията предоставя електронно процесуално управление на съдебните производства на съдебните органи и прокуратурата, както и внедряване на нови методологии за работа, които подобряват ефективността на процеса.

Промените следва да са насочени към обезпечаване на правото на достъп до съд, нисък процент на разходи за гражданите, юридическите лица и практикуващите юристи и подобряване на нивото на информираност чрез гарантиране на сигурна и защитена комуникационна среда. Приложението на електронния документ и електронния подпис в работата на административните органи и на органите на съдебната власт обуславя необходимостта от изменения в АПК.

2. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Проблемът с неравномерната натовареност сред магистратите е голям, но в административните съдилища са предприети редица мерки за преодоляването му.

През 2018 година беше предприета решаваща стъпка в развитието на административното правосъдие – приемането на Закона за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс Обн. ДВ. бр.77 от 18 септември 2018г., в сила от 01.01.2019 г., с което беше осигурена равномерната натовареност на административните съдилища в страната, като в същото време беше въведена и така необходимата за административното правосъдие тясна специализация на софийските административни съдилища по определени категории дела.

След измененията и разпределението по материи в АССО няма изявен проблем с неравномерна натовареност.

3. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между

инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Начинът на формиране и изменение на размера на възнагражденията в административните съдилища и Върховния административен съд следва да е съобразен с висококвалифицирания труд на магистратите, натовареността във всяка отделна инстанция и необходимостта от превенция и осигуряване на гаранция като антикорупционна мярка. Инстанциите в административния процес предполагат постепенно нарастване на юридическия стаж, на ранга и оттам - на професионалната квалификация, все показатели, които трябва да бъдат отчетени, чрез нарастване размера на възнагражденията. Считам, че различията в размера на основните възнаграждения на магистратите според различните инстанции са допустими, но не следва да са прекомерни.

4. На 1.07.2024 г. КС на РБ излезе с решение, което обявява за противоконституционни текстовете от ЗМ и ГПК, въвеждащи задължение за провеждане на процедурата по медиация по някои видове дела. Смятате ли, че процедура по медиация може да се проведе в рамките на висящо административно производство?

Медиацията като способ за решаване на спор между две страни безспорно е нещо положително и би следвало да доведе до по-бързо решаване на спора. В случай, че законодателно бъде въведено провеждане на процедура по медиация във висящо административно производство, следва да бъде отчетено обстоятелството, че административните производства приключват в 14-дневен срок. Съдебният процес приключва в рамките на до 3 месеца. В АПК са предвидени хипотези на споразумения между административния орган и гражданите, поради което следва много внимателно да бъде обмислено въвеждането на задължителна медиация в административното производство, за да не се стигне до забавяне на административните дела.

5. През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика за времето на действието им? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, в който правораздавате? Има ли необходимост от разширяване и в каква посока?

Намирам за полезно въведеното съдийско самоуправление, тъй като при вземане на решения във връзка с организация на работата в съда, следва да бъде

взето предвид мнението на колегите. В Административен съд –София – област често свикваме общи събрания или провеждаме работни срещи, в хода на които както във формална, така и в неформална среда се обменят идеи, практики, мнения и становища. В процеса на обсъждане на конкретните проблеми магистратите имат възможност да използват механизма на съдийското самоуправление чрез изразяване на становища и вземане на решения, свързани с организацията на работа и администриране на дейността им.

6. Вече няма общ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. Смятате ли, че това беше по-доброто решение или кодексът трябваше да остане единен?

Разделянето на единния кодекс на два отделни кодекса е функция от промяната в структурата на ВСС и обособяването на две отделни колегии - съдийска и прокурорска. В основата и на двата Етични кодекса етиката в поведението на българските магистрати е правило, което не се влияе от структурното им разделение.

7. Смятате ли, че Висш съдебен съвет, който е с изтекъл мандат вече повече от две години е легитимен да реализира кадрова политика по отношение на избор на административни ръководители в органите на съдебната власт (и извън „тримата големи“), особено и след решението на СЕС от 30.04.2025 г.?

Считам, че членовете на Висшия съдебен съвет, които са с изтекъл мандат, следва да изпълняват функциите до избора на членове на Висшия съдебен съвет от Народното събрание и органите на съдебната власт.

ВЪПРОСИ КЪМ ВЕРГИНИЯ ДИМИТРОВА:

8. От протокола от ОС на АССО става ясно, че е проведена сериозна дискусия за необходимостта от назначаване в съда на юрист-консулт. След като чухте мнението на съдиите преосмислихте ли предложението си и как ще подходите към този въпрос?

Проведената дискусия с колегите беше изключително полезна, като предвид изразеното становище на колегите, че работата на съдиите не би се затруднила ако юрисконсултски функции бъдат разпределени между съществуващите служители с юридическо образование в съда, на този етап не планирам да правя предложение за разкриване на нова щатна бройка.

В случай, че колегите установят, че разпределението на юрисконсултски функции между съществуващите служители с юридическо образование в съда затруднява работата на съдиите, ще бъде проведено ново обсъждане относно необходимостта от разкриване на нов щат за юрисконсулт или съдебен помощник.

9. На стр. 8 от протокола от ОС на АССО е поставен въпросът за организацията на работа на съдебните помощници. Как бихте процедирали по този въпрос?

Работата на съдебните помощници е добре организирана, всеки помощник работи с трима съдии. С нарочна заповед на административния ръководител е определено по колко дела и от какъв вид следва да се дават на съдебните помощници за проучване и подготовка на проекти за съдебни актове.

10. На стр. 9 от протокола на ОС на АССО е поставен въпроса за необходимостта от пресаташе на съда. Как бихте засили публичността в работата на съда?

➤ Изграждане на механизъм за публикуване на официални прессъобщения от Административен съд София – област относно всички постановени актове по дела с висок обществен интерес.

➤ Изграждане на механизъм за предотвратяване на неточна или погрешна информация, която стига по неофициален път до средствата за масово осведомяване;

➤ Изграждане на механизъм за опровергаване с факти на неточна информация, намерила място в пресата и електронните медии.

➤ Инициране на дейности и събития, несвързани пряко с работата по дела

➤ Организиране на дни на отворените врати. Взаимодействие с учебните заведения.

С уважение,

Вергѝния Димитрова
И.ф. адм. ръководител –
Председател на
Административен съд –
София-област